

ZPRÁVA O ČINNOSTI ODDĚLENÍ BOZP OSŽ Ú ZA ROK 2018

1) Úvod

Oddělení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci Odborového sdružení železničářů zpracovalo a předkládá Ústředí OSŽ na základě obsahového plánu zasedání Ústředí OSŽ písemný dokument „*Zprávu o činnosti oddělení BOZP OSŽ Ú za rok 2018*“. Součástí této zprávy jsou mj. údaje, které byly uvedeny do „*Souhrnné zprávy o vyhodnocení kontrolní činnosti za rok 2018*“, která se každoročně předkládá Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR. Vzhledem k dotaci oddělení BOZP ze státního rozpočtu, má právo kontroly nad jeho činností Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Toto, v rámci svých pravomocí, kontroluje i způsob a náplň práce oddělení BOZP, a dále nakládání se státní dotací, která je Odborovému sdružení železničářů poskytována na základě „*Smlouvy o úhradě nákladů vzniklých odborovým organizacím podle § 322 zákoníku práce i v roce 2018*.“ Tato smlouva se uzavírá mezi MPSV ČR a OSŽ každý rok.

2) Výkon a obsah kontrolní činnosti nad stavem BOZP

Výkon kontrolní činnosti nad stavem BOZP, jehož zmocnění je obsaženo zejména v ustanovení § 322 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, a podle kterého mají odborové organizace právo vykonávat kontrolu nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci u jednotlivých zaměstnavatelů a zaměstnavatelé mají za povinnost tento výkon kontroly odborovým organizacím umožnit, je hlavní náplní práce svazových inspektorů. Právo odborové kontroly také vychází z Nálezů Ústavního soudu ČR č. 116/2008 Sb., nebo z Usnesení Nejvyššího správního soudu ČR, sp. zn. Konf. 5/2010, a je zakotveno i ve Stanovách OSŽ a v Programu OSŽ. Nepřiznání tohoto práva vykonávat kontrolu nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, je správním deliktem podle § 30 zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, se stanovenou sankcí pro zaměstnavatele až do výše 300 000,- Kč.

Kontrolní činnost oddělení BOZP OSŽ Ú také vycházela z Obsahového a kalendářního plánu činnosti oddělení BOZP, který stanovuje vedoucí oddělení BOZP, týdenních plánů svazových inspektorů BOZP, Pokynu vedoucího oddělení BOZP ke kontrolní činnosti, z podnětů funkcionářů OSŽ a ze stížností ZO OSŽ a jejich členů.

Samotný obsah výkonu kontrolní činnosti nad BOZP vychází z právních a ostatních předpisů v oblasti BOZP. Ustanovení § 349 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění vymezuje, co jsou právní a ostatní předpisy v oblasti BOZP. Jedná se především o předpisy na ochranu života a zdraví, předpisy hygienické a protiepidemické, technické předpisy, technické dokumenty a technické normy, stavební předpisy, dopravní předpisy, předpisy o požární ochraně a předpisy o zacházení s hořlavinami, výbušninami, zbraněmi, radioaktivními látkami, chemickými látkami a chemickými přípravky a jinými škodlivými látkami, pokud upravují otázky týkající se ochrany života a zdraví.

Kontrolní činnost svazových inspektorů BOZP je prováděna na přiděleném území – rozdělení je dle krajů, podobně, jako u orgánů inspekce práce a orgánů ochrany veřejného zdraví, se kterými oddělení BOZP také spolupracuje.

Personální obsazení oddělení BOZP v roce 2018

P. č.	Jméno a příjmení	Pozice	Působnost
1.	JUDr. Petr Kožmín, LL.M.	vedoucí oddělení BOZP – svazový inspektor	ČR, Praha
2.	Miroslav Feber	vedoucí svazový inspektor BOZP	Moravskoslezský, Olomoucký a Zlínský kraj
3.	Ing. Eliška Čiháčková	svazový inspektor BOZP	Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina
4.	Martin Markvart	svazový inspektor BOZP	Ústecký, Liberecký a Karlovarský kraj
5.	Jaroslav Leština	svazový inspektor BOZP	Plzeňský a Jihočeský kraj
6.	Dana Žáková	svazový inspektor BOZP	Středočeský, Pardubický a Královehradecký kraj

3) Druhy a počty kontrol v oblasti BOZP

Kontrolní činnost nad stavem BOZP probíhala v roce 2018 formou řádných, následných, mimořádných, tematických, metodických kontrol, kontrol prověrek BOZP a kontrol šetření pracovních úrazů.

V roce 2018 bylo provedenou kontrolní činností svazové inspekce Odborového sdružení železničářů zjištěno celkem 422 závad a nedostatků na úseku BOZP. Plánované, tzv. řádné kontroly, jsou prováděny jako kontroly předem ohlášené zaměstnavateli a zástupcům místně

příslušné odborové organizace, kteří se jí také ve většině případů zúčastnili, a tvoří největší část kontrolní činnosti oddělení. V případě, že byly při těchto kontrolách zjištěny závady a nedostatky, bylo přistoupeno buď ke kontrolám následným, nebo tuto následnou kontrolu provedli přímo zástupci místně příslušné odborové organizace – s cílem prověřit, zda byly zjištěné závady a nedostatky odstraněny. Na základě stížností nebo podnětů byly provedeny i tzv. mimořádné kontroly, které nebyly předem zaměstnavateli ohlášeny, protože tímto ohlášením by neplnily svůj smysl. Po každé uskutečněné kontrole je svazovým inspektorem vypracován kontrolní protokol, který je zároveň základním dokumentem a dokladem o provedené kontrole. V případě potřeby byl kontrolní protokol doplněn fotodokumentací a následně odeslán všem zúčastněným stranám, zástupcům zaměstnavatele pro BOZP a příslušným ZO OSŽ.

Kontrolní protokoly jsou evidovány a dále ukládány na pracovištích SIBP a na oddělení BOZP, jako dokumentace o činnosti oddělení BOZP pro případ kontroly plnění Smlouvy mezi OSŽ a Ministerstva práce a sociálních věcí ČR v oblasti BOZP. Kontrolní protokoly slouží též pro informaci funkcionářů a členů OSŽ o výsledcích kontrolní činnosti oddělení BOZP.

V roce 2018 se oddělení BOZP, stejně jako v posledních letech, zapojilo do evropské kampaně o nebezpečných chemických látkách pořádané Evropskou agenturou pro BOZP, do které se zapojilo 30 zemí, čímž oddělení také zviditelňuje a reprezentuje Odborové sdružení železničářů i na mezinárodní úrovni. Téma kampaně pro roky 2018 – 2019 zní „Zdravé pracoviště má nebezpečné látky pod kontrolou“, a z toho vyplývá i zadání úkolu vedoucím oddělení BOZP provádět tematické kontroly zaměřené na nakládání s chemickými látkami na pracovištích zaměstnavatelů v působnosti OSŽ. V roce 2018 již bylo provedeno 6 tematických kontrol s tímto zaměřením z celkového vykonaného počtu 13 tematických kontrol. Výsledky těchto kontrol budou vyhodnoceny po ukončení evropské kampaně a zpracovány do zprávy pro kontrolované zaměstnavatele a dále zaneseny do statistik a Zpráv oddělení BOZP. Většina dosud kontrolovaných pracovišť je držitelem certifikátu ISO (ČD Cargo, a. s., ČD, a. s. - OCÚ), předložená dokumentace byla v pořádku, nalezené nedostatky se týkaly např. způsob uložení chemických látek (nevyhovující záchytné vany, chybějící bezpečnostní značky na dveřích při vstupu).

V roce 2018 bylo oddělením BOZP OSŽ Ú a jeho svazovými inspektory provedeno celkem **484** kontrol.

Druhy provedených kontrol nad stavem BOZP v roce 2018

P. č.	Druh kontroly	Popis vykonávané kontrolní činnosti
1.	řádná	kontrola podle týdenního plánu práce svazového inspektora
2.	následná	kontrola odstranění zjištěné závady v rámci řádné kontroly
3.	mimořádná	vlastní šetření nebo ověření žádosti, podnětu nebo stížnosti
4.	tematická	kontrola určité oblasti BOZP podle pokynu vedoucího oddělení
5.	metodická	provádění metodické činnosti v oblasti BOZP
6.	prověrky BOZP	kontrola organizace, provádění a průběhu prověrek BOZP
7.	šetření PÚ	kontrola průběhu šetření a objasňování pracovního úrazu

Počet provedených kontrol podle kontrolovaných subjektů v roce 2018

Poř. č.	Kontrolovaný subjekt	Počet kontrol
1.	Správa železniční dopravní cesty, s. o.	197
2.	České dráhy, a.s.	125
3.	ČD Cargo, a.s.	67
4.	OSTATNÍ	12
5.	OSŽ	83
	CELKEM:	484

Počet provedených kontrol podle druhu v roce 2018

Poř. č.	Druh kontroly	Počet kontrol
1.	řádná	216
2.	následná	29
3.	mimořádná	30
4.	tematická	13
5.	metodická	91
6.	prověrky BOZP	96
7.	šetření PÚ	9

CELKEM:	484
----------------	------------

4) Přehled nejčastějších závad zjištěných při výkonu kontrolní činnosti v roce 2018

Samotné závady a zjištěné nedostatky se zpravidla, co do druhu, převážně opakovaly u všech kontrolovaných zaměstnavatelů. Z důvodu přehlednosti byly zjištěné závady a nedostatky uvedeny v níže uvedených tabulkách a bylo zde uvedeno i konkrétní porušení právních a ostatních předpisů v oblasti BOZP. Některé, méně závažné nedostatky, byly mnohdy odstraněny zaměstnavatelem ihned na místě, ještě v průběhu kontroly.

Jak již bylo uvedeno výše, významným faktorem, který hraje důležitou roli v kontrolní činnosti (mimořádné kontroly), jsou stížnosti a podněty od zaměstnanců, členů nebo funkcionářů OSŽ. Z hlediska činnosti a fungování ZO OSŽ je důležité, aby tyto závady a nedostatky na úseku BOZP byly nejdříve projednávány na místní úrovni mezi místně příslušným zaměstnavatelem a místně příslušnou odborovou organizací a teprve poté, pokud nedojde ke shodě, aby byla vykonána kontrola oddělením BOZP bez zbytečného odkladu. Ke kontrolní činnosti a jednání se zaměstnavatelem v oblasti BOZP zajišťuje oddělení BOZP metodickou pomoc.

V rámci prováděné kontrolní činnosti oddělení BOZP OSŽ Ú nad stavem BOZP u zaměstnavatelů se na některých pracovištích negativně projevila i absence vyškolených inspektorů ZO OSŽ – při jednáních se zaměstnavatelem nemají ZO OSŽ o oblasti BOZP potřebné informace, a tedy nemohou vyvinout dostatečný a účelný nátlak na rychlé vyřešení problému. Na základě kontrol na pracovištích lze také konstatovat, že některé ZO OSŽ nevěnují oblasti BOZP dostatečnou pozornost, ačkoliv se jedná o jednu z nejdůležitějších oblastí odborové činnosti – neutěšený a závadový stav některých pracovišť a současně tolerance k trvajícím závadám, tomu nasvědčuje.

a) Oblast bezpečnosti práce – technické požadavky na pracoviště, stroje, technická zařízení, přístroje a nářadí

Poř. č.	Popis závady	Porušení právních předpisů
2.	Elektrické instalace, elektrická zařízení, rozvody a osvětlení nebyly provozovány bezpečným způsobem, instalace nebyly mechanicky pevné, spolehlivě upevněné a zajištěné,	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1; zákon č. 309/2006 Sb., § 4 odst. 1 písm. a) a c); NV č. 101/2005 Sb., § 3 odst. 1, Příloha, čl. 2.1;

	chybějící kryty na elektrických zařízeních (osvětlení) apod.	
3.	Přístupové cesty a stezky v kolejišti se vyznačovaly nerovnostmi, nesnadným přístupem, špatnou schůdností. Často zarostlé travnatým porostem nebo náletovými dřevinami. Přístupové cesty a stezky v kolejišti nebyly sypané nebo byly sypané neodpovídajícím šterkem (neodpovídající velikost šterku)	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1; zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. a) a d); NV č. 101/2005 Sb., § 3 odst. 1, Příloha, čl. 3.3 a 5.1; NV č. 168/2002 Sb., Příloha č. 4, čl. 1
4.	Pracovní jámy v halách oprav dopravních prostředků nedisponovaly požadovaným vybavením dle právních předpisů, chybělo jejich osvětlení, bezpečnostní značky, upozorňující na nebezpečí hrozícího pádu, nedostatečné označení manipulačního prostoru, nezakryté nepoužívané pracovní jámy.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1; zákon č. 309/2006 Sb., § 5 odst. 1 písm. c) § 6 odst. 1; NV č. 101/2005 Sb., Příloha, čl. 7.3, 7.4 a 7.5; NV č. 375/2017 Sb., § 3 odst. 7
5.	Skladování nebylo prováděno zcela v souladu s požadavky právních předpisů a technických norem. Chybělo označení maximální přípustné nosnosti podlahy, nadměrné zatěžování regálů, nesprávné ukládání materiálu do regálů, špatné nebo žádné označení regálů, nedodržení volného přístupu k regálům, zastavěné uličky mezi regály, používání nevhodných palet.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1; zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. a) a d). § 4 odst. 1 písm. c); NV č. 101/2005 Sb., Příloha, čl. 10.1, 12.2 a 10.3; NV. 378/2001 Sb., § 4 odst. 1, 2 a 3, ČSN 26 9030.
6.	Rampy neodpovídají požadavkům legislativy - volné okraje ramp nebyly označeny značkami, označujícími nebezpečnou hranu a upozorňující na nebezpečí pádu osob nebo na riziko střetu osob s překážkami. Rampy nad 0,5 m, které sloužily i pro pěší nebyly podél volného okraje vybaveny vhodným	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1; zákon č. 309/2006 Sb., § 5 odst. 1 písm. c), § 6 odst. 1; NV č. 101/2005 Sb., Příloha, čl. 6.1 a 6.2; NV č. 375/2017 Sb., § 3 odst. 7

	ochranným zařízením proti pádu.	
7.	Schodiště jako součást komunikace nebylo řádně označeno předepsaným bezpečnostním značením, mělo poškozené schodišťové stupně a povrch.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1; zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. a); NV 101/2005 Sb., Příloha, čl. 5.1 a 5.10; NV č. 375/2017 Sb., § 2 odst. 5
8.	Dopravní komunikace ve venkovních prostorách a uvnitř staveb nezajišťovaly snadný, bezpečný a vyhovující přístup pro pěší nebo pro jízdu dopravních prostředků, možné ohrožení zaměstnanců. Chybělo bezpečnostní značení k výraznému odlišení komunikací od ostatních prostor, časté překážky v těchto komunikacích.	Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1; zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. a) a d); NV č. 101/2005 Sb., Příloha, čl. 5.1; NV. 375/2017 Sb., § 2 odst. 5
9.	Dveře, okna, vrata	NV č. 101/2005 Sb., § 3, Příloha, 2.3 Únikové cesty a východy
10.	Hasicí přístroje , upevnění, revize, umístění	Vyhláška č. 246/2001 Sb., o požární prevenci, text

b) Oblast ochrany zdraví při práci – požadavky na pracoviště a pracovní prostředí

Poř. č.	Popis závady	Porušení právních předpisů
1.	Plísň na zdech a nadměrná vlhkost zdiva v obytných místnostech, výskyt vlhkosti ve stavebních konstrukcích nebo na povrchu stavebních konstrukcí uvnitř staveb.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1; zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1, vyhl. č. 268/2009 Sb., § 10 odst. 1 písm. a), b) a h); vyhl. č. 6/2003 Sb., § 5 odst. 1
2.	Osvětlení vnitřních a venkovních pracovišť bylo nedostatečné pro výkon pracovní činnosti, neodpovídalo požadavkům právních předpisů a technických norem.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1; zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. b); NV č. 361/2007 Sb., § 45 a § 45 a; ČSN EN 12464-1; ČSN EN 12464-2.
3.	Stav sanitárních zařízení (WC, umývárny, sprchy, šatny) a jejich provedení a vybavení neodpovídalo požadavkům právních předpisů a české	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1; zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. a), c) a e); NV 361/2007 Sb., § 54; ČSN 73 4108.

	technické normy. Rovněž byly zaznamenány nevyhovující mikroklimatické podmínky a neodpovídající vzdálenost od pracoviště, nedostatečné splnění požadavků na hygienu a nedostatečný úklid těchto zařízení.	
4.	Stav pomocných zařízení (odpočinkové místnosti, prostory pro uskladnění úklidových prostředků) nebyl zcela v souladu s požadavky právních předpisů a české technické normy. Vybavení odpočinkových místností (osvětlení a větrání, mikroklimatické podmínky, plocha a hygienické požadavky, pitná a teplá voda) neodpovídalo předepsaným požadavkům.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1; zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. c); NV č. 361/2007 Sb., § 55 odst. 3 a 6; ČSN 73 4108.
5.	Psychická a zraková zátěž na některých pracovištích (nepřetržité sledování zobrazovacích jednotek a monitorů, vnucené pracovní tempo, monotonie, nepřetržitý provoz apod.) není řešena dostatečným způsobem a nejsou přijata odpovídající opatření k eliminaci nebo minimalizaci těchto rizikových faktorů pracovních podmínek.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1; zákon č. 309/2006 Sb., § 5 odst. 1 písm. a); NV č. 361/2007 Sb., § 33 a § 35
6.	Úklid a malování pracovišť, sanitárních a pomocných zařízení není prováděno dostatečným a odpovídajícím způsobem (nepravidelně, nekvalitně a nedostatečně, nepořádek, špinavá malba apod.).	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1; zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. e); NV č. 361/2007 Sb., § 55 a § 55 b.
7.	Mikroklimatické podmínky, topení, větrání	NV č. 361/2007 Sb., § 3.

c) Další zjišťované závady a nedostatky v oblasti BOZP

Poř. č.	Popis závady	Porušení právních předpisů
1.	Nedostatečné vyhledávání a vyhodnocování rizikových faktorů pracovních podmínek a nepřijímání odpovídajících opatření k jejich eliminaci nebo minimalizaci a s tím související nedostatky v kategorizaci prací.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1, § 102 odst. 3 a 4; zákon č. 258/2000 Sb., § 37, § 38 a § 39; vyhl. č. 432/2003 Sb.
2.	Práce a pohyb osamocených zaměstnanců na pracovištích se zvýšeným rizikem bez zajištění dohledu dalšího zaměstnance (provozovaná dopravní cesta, nepřehledné úseky, vysoké traťové rychlosti, chybějící stezky apod.), nedostatečná zajištění jejich ochrany.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1; zákon č. 309/2006 Sb., § 5 odst. 1 písm. c), d) a e).
3.	Prověrky BOZP na některých pracovištích se prováděly formálním způsobem, na některých pracovištích nebyly odstraňování závady podle stanoveného harmonogramu odstraňování závad z prověrek BOZP.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1, § 102 odst. 1, 2, 3 a 4, § 108 odst. 5
4.	Dokumentace BOZP u některých zaměstnavatelů nebyla vůbec vedena nebo nebyla zpracována na úrovni, která je požadována právními předpisy (pracovní postupy pro práci výškách) a ostatními předpisy BOZP.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 - § 108; zákon č. 309/2006 Sb., § 2 - § 5.
5.	Kontrolní činnost zaměstnavatele na úseku BOZP byla na některých pracovištích a zařízeních vykonávána nedostatečným způsobem (nepravidelně,	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 a § 102.

	formálně).	
--	------------	--

5) Pracovní úrazovost

Další důležitou činností oddělení BOZP OSŽ Ú byla činnost v oblasti pracovní úrazovosti. Zde je naším hlavním úkolem kontrolovat zaměstnavatele, jakým způsobem šetří a objasňuje pracovní úrazy a jakým způsobem jsou tyto pracovní úrazy odškodňovány. V oblasti pracovní úrazovosti mají odborové organizace nezastupitelnou úlohu. Každý zaměstnavatel, u něhož došlo k pracovnímu úrazu, je dle zákona č. 262/2006 Sb. zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, povinen objasnit příčiny a okolnosti vzniku pracovního úrazu za účasti postiženého zaměstnance (pokud je to možné), svědků a za účasti odborové organizace. Dále je důležitou povinností zaměstnavatele, aby každý pracovní úraz ohlásil odborové organizaci bez zbytečného odkladu. Zde bylo důležité prověřování, zda tyto povinnosti zaměstnavatel vůči odborovým organizacím splnil. Bylo zjištěno, že některé místně příslušné odborové organizace své právo podílet se na šetření pracovního úrazu spolu se zaměstnavatelem mnohdy plně nevyužívaly, případně bylo zjištěno, že se některé odborové organizace o pracovní úraz vůbec nezajímaly a plně šetření a objasňování ponechaly na zaměstnavateli, případně opomněly povinnost se zabývat pracovními úrazy i nečlenů, pokud zastupuje jejich ZO na pracovišti odborovou organizaci s největším počtem členů. Na oddělení BOZP se obraceli i zástupci odborových organizací o odborné rady a konzultace ve vztahu k šetření a objasňování nebo odškodňování konkrétních pracovních úrazů. Cílem oddělení BOZP vždy bylo dosažení co nejvyšší úrovně odškodnění pro zaměstnance. V tomto směru oddělení BOZP i vydává odborná stanoviska zaměstnavateli a odborovým organizacím, případně vstupuje do šetření a objasňování některých pracovních úrazů. Ve vztahu k odborovým organizacím se oddělení BOZP neustále snaží působit na místně příslušné odborové organizace, aby se důsledně věnovaly šetření a objasňování pracovních úrazů. K tomu sloužily zejména metodické kontroly oddělení v oblasti BOZP, kontroly nad šetřením pracovních úrazů a školicí aktivity pro členy OSŽ. V roce 2018 se oddělení BOZP OSŽ Ú přímo podílelo na šetření 8 pracovních úrazů s hospitalizací nad 5 dní a vstupovalo do šetření 32 pracovních úrazů zařazených do statistiky zaměstnavatelů jako „ostatní“.

6) Lektorská a školicí činnost

Další významnou oblastí činnosti oddělení BOZP je lektorská a školicí činnost. I v roce 2018 se všichni zaměstnanci oddělení BOZP – svazoví inspektoři aktivně podíleli na přednáškové

činnosti jako členové lektorského sboru OSŽ Ú a zúčastnili se nebo zajišťovali řadu seminářů a školení s přednáškami z oblasti BOZP.

Oblasti vzdělávání členů ZO OSŽ je oddělením BOZP OSŽ Ú tradičně věnována velká pozornost. Za nejdůležitější považujeme vzdělávání nových inspektorů BOZP ZO OSŽ – na týdenních a třídních kurzech inspektorů BOZP ZO OSŽ, kde hlavním úkolem je vyškolit zástupce ZO v oblasti BOZP. Absolventi těchto kurzů porozumí základům z oblasti BOZP a obdrží průkazy inspektorů BOZP. Tito dobrovolní inspektoři BOZP pak úspěšně mohou komunikovat se zaměstnavatelem a jsou nápomocni i svazovým inspektorům BOZP v dané oblasti. Dlouhodobým cílem je, aby každá ZO OSŽ měla nejméně jednoho inspektora BOZP.

Přehled seminářů a školení OSŽ, na kterých se podíleli lektori oddělení BOZP

Poř. č.	Seminář/školení (oblast BOZP)	Počet školení a seminářů	Počet posluchačů školící akce
1.	Týdenní kurz inspektorů BOZP ZO OSŽ pro začátečníky OSŽ Ú	2	41
2.	Třídní seminář inspektorů BOZP ZO OSŽ pro pokročilé OSŽ Ú	2	46
3.	Vícedenní semináře OSŽ Ú - ostatní	5	144
4.	Školení BOZP v ZO OSŽ, V – OSŽ	4	48
	CELKEM	13	279

7) Odborné poradenství a konzultace

Další součástí činnosti oddělení BOZP OSŽ Ú bylo poskytování odborného poradenství a konzultací na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Tato činnost probíhala prostřednictvím telefonického, písemného nebo osobního kontaktu a dotýkala se nejen všech oblastí bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ale i problematiky pracovněprávních vztahů a odborové problematiky. Především se jednalo o bezpečnost strojů, technických zařízení, přístrojů, o oblast poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, o šetření a objasňování pracovních úrazů a jejich odškodňování, o vybavení pracovišť, o stavu

komunikací a stezek, o pracovní a technologické postupy, o sanitární a pomocné zařízení, o prověrky BOZP apod.

Oddělení BOZP se také aktivně spolupodílí na držení Krizové linky OSŽ Ú a v součinnosti s právním oddělením pomáhá zajistit pro členy OSŽ nepřetržitou, odbornou a kvalifikovanou pomoc v případě mimořádných událostí.

V roce 2018 bylo poskytnuto oddělením BOZP 907 odborných porad a konzultací.

Přehled o poskytování odborného poradenství

počet konzultací	telefonicky	osobně	písemně
CELKEM	476	277	154

8) Metodická činnost

Svazoví inspektoři BOZP navštěvují i jednání odborových orgánů a odborových organizací a informují členy o věcech, týkajících se oblasti BOZP a zároveň základním organizacím předávají i informace z jednání Ústředí OSŽ, poznatky z kontrolní a metodické činnosti, případně metodické příručky a letáky. V roce 2018 svazoví inspektoři BOZP navštívili v rámci metodické činnosti celkem 80 různých jednání odborových orgánů a organizací (komise BOZP, konference BOZP, výborů OSŽ, členské schůze atd.) a zúčastnili se i mnoha komisí a pracovních skupin (např. pro oblast OOPP – členové komisí pro výběr OOPP u SŽDC, s. o.).

V rámci metodické činnosti vypracovávají svazoví inspektoři např. také různé školicí materiály pro ZV OSŽ a jejich inspektory BOZP – např. Bezpečnostní značky a značení, Metodika v oblasti OOPP a výstrojních součástí pro ZO, Desatero pro bezpečné zařízení nebo konkrétní informace pro ZO OSŽ v rámci oblastí působnosti SIBP a připravují též metodické listy pro kontrolní činnost oddělení BOZP. Oddělení BOZP také nabízí pro ZO OSŽ možnost stahování metodických pomůcek z oblasti BOZP na internetových stránkách OSŽ Ú a distribuci školicích materiálů pro inspektory BOZP ZO OSŽ, kteří se účastní pořádaných školení. Pro tyto účely se podílí na vedení a údržbě informačních stránek OSŽ Ú.

9) Připomínkování předpisů

Další oblastí, kterou se oddělení BOZP OSŽ Ú v roce 2018 zabývalo, byla oblast posuzování a připomínkování návrhů nových a novelizovaných právních a ostatních předpisů v pracovněprávní oblasti a oblasti BOZP (zákonů, nařízení vlády, vyhlášek, interních předpisů

zaměstnavatelů apod.) v rámci Asociace samostatných odborů, jako legislativního připomínkového místa a v rámci OSŽ připomínkováním ostatních předpisů pro jednotlivé zaměstnavatele. O odbornosti oddělení BOZP svědčí i to, že se na oddělení obraceli i zástupci jednotlivých zaměstnavatelů, s žádostí o konzultaci problematiky v oblasti BOZP. Do této oblasti lze zařadit i činnost vedoucího oddělení BOZP, který působí jako člen Pracovního týmu pro BOZP Rady hospodářské a sociální dohody ČR (tripartity) za Asociaci samostatných odborů. Byly to mj. Směrnice Pers 21 ČD Cargo, Předpis SŽDC Zam 1, Zpráva o stavu PÚ SŽDC 2017, Směrnice SŽDC SM 89, Připomínkování a fotodokumentace k NV č. 168_2002 Sb., Zpráva o prověrkách BOZP ČD, Zpráva o prověrkách BOZP 2018 u ČD Cargo, Zpráva o prověrkách BOZP 2018 u SŽDC, Analýza rizik SŽDC apod.

10) Ostatní činnost a zvyšování kvalifikace

V neposlední řadě patřila k náplni práce pracovníků oddělení BOZP OSŽ Ú i tzv. ostatní činnost. Do této oblasti lze zařadit např. jejich účast na seminářích pořádaných Asociací techniků bezpečnosti práce a požární ochrany ČR, Konferenci BOZP, Mezinárodní konference BOZP v ČR a na Slovensku, školeních pracovněprávních předpisů, školení o pracovnělékařských službách, školení práce na PC, na semináři o strojích a technických zařízeních, semináři o nebezpečných chemických látkách a semináři o ergonomii a působení lidského faktoru a dalších. Oddělení BOZP se rovněž podílelo nebo zúčastnilo na akcích, které byly pořádány nejvyššími orgány OSŽ, např. jednání PV OSŽ při s. o. SŽDC, školení o PKS apod. Každý měsíc se konala také pravidelná pracovní porada oddělení BOZP, jejíž jednání se vždy řídí pevně stanoveným programem (kontrola plnění úkolů od minulé porady, informace z důležitých jednání OSŽ, informace o stavu pracovní úrazovosti, kontrolní a metodická činnost, legislativa BOZP, úkoly oddělení na další období apod.).

Velký důraz byl i v roce 2018 na zvyšování, prohlubování a udržování odborné kvalifikace zaměstnanců oddělení BOZP, protože pouze kvalifikovaný a odborně zdatný zaměstnanec může dobře a efektivně zastupovat členy OSŽ na jednáních před státními orgány a zaměstnavateli a může podávat odborná stanoviska nebo poskytovat odborné poradenství. U svazového inspektora BOZP je nezbytným předpokladem znalost právních a ostatních předpisů BOZP, tedy je nutnou podmínkou neustálé vzdělávání v této oblasti a prohlubování odborné kvalifikace. Nezbytným minimem svazových inspektorů je odborná způsobilost v prevenci rizik, zaměstnanci oddělení dosahují všeobecně vyššího stupně kvalifikace v oblasti BOZP i PO (auditoři systému managementu BOZP, odborně způsobilé osoby v požární ochraně, koordinátor BOZP, instruktoři první pomoci, soudní znalec v oblasti

BOZP, členové odborných zkušebních komisí MPSV ČR pro odborné zkoušky v prevenci rizik apod.). Někteří zaměstnanci oddělení BOZP si též udržují své původní kvalifikace v rámci zaměstnavatelů.

Do „další činnosti“ lze zařadit přípravu Směrnice BOZP OSŽ Ú, **aktualizace dokumentace PO pro Dům Bohemika (začlenění provozované činnosti, organizace zabezpečení PO, Požární řád, Požární poplachové směrnice, tematický plán školení, Požární evakuační plán, Dokumentace zdolávání požáru – operativní karta), provádění prověrek BOZP na pracovištích OSŽ Ú**. Svazoví inspektoři se svojí publikační činností podílejí i na náplni časopisu Obzor.

11) Závěr

V souvislosti s prováděnou metodickou činností je důležité si i uvědomit, že v současné době jsou svazoví inspektoři jedinými zaměstnanci OSŽ Ú, kteří jsou dislokováni v jednotlivých oblastech. Značnou část ze své pracovní doby se pohybují mezi členy OSŽ, kteří se na svazové inspektory vždy obracejí s různými dotazy, které vždy nesouvisí pouze s oblastí BOZP, ale s životem, prací a působením odborové organizace všeobecně. Všichni zaměstnanci oddělení BOZP OSŽ Ú jsou si vědomi potřeby vysoké odborné úrovně v oblasti BOZP, která je nutná pro kvalitní zastupování a hájení členů OSŽ. Právě z tohoto důvodu, který je dán mj. platnou legislativou, Programem OSŽ a Stanovami OSŽ, článkem 4 – Předmět činnosti a cíle sdružení („**Trvalé provádění kontroly orgány OSŽ, ZO OSŽ a inspektory bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nad stavem BOZP a vyžadování odstraňování závad od zaměstnavatelů v rámci působnosti OSŽ**“), je kladen velký důraz na sebevzdělávání a poskytování komplexního servisu služeb v oblasti BOZP široké členské základně odborového sdružení železničářů, jako základu práce tohoto odborného oddělení.

JUDr. Petr Kožmín, LL.M., v. r.

Dana Žáková, v. r.

Příloha č. 1:

Použité zkratky

BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
OOPP	Osobní ochranné pracovní prostředky
PO	Požární ochrana
SŽDC, s. o.	Správa železniční dopravní cesty, státní organizace
OSŽ	Odborové sdružení železničářů
OSŽ Ú	Odborové sdružení železničářů Ústředí
ČR	Česká Republika
MPSV	ministerstvo práce a sociálních věcí
ZO	základní organizace
ČD, a. s.	České dráhy, akciová společnost
ČD Cargo, a. s.	České dráhy Cargo, akciová společnost
OCÚ	Oblastní centrum údržby
ISO	International Organization for Standardization
PERS, Pers	Oddělení personální
KS	Kolektivní smlouva
PÚ	Pracovní úraz